

VERB

Indikativ presens

Ändelser

Presensböjningens ändelser för person och numerus finns uppställda i tabellen nedan.

Jämnstaviga verb				Uddastaviga verb			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
1P	-m	-n	-be / -jibie	1P	-m	-ien	-ibie
2P	-h	-den / -jidien	-de / -jidie	2P	-h	-idien	-idie
3P	-	-jægan	-h	3P	-	-ægan	-ieh

Vokalväxlingar och vokalförkortningar

Hos jämnstaviga verb sker vokalväxlingar i andra stavelsen i vissa former beroende på verbgrupp enligt tabellerna nedan, person i rader och numerus i kolumner som ovan. Vid tom cell förändras inte vokalen. I formvarianter som bildar trestavelsetakter förkortas andra stavelsen till o i grupp II, annars till e. Hos uddastaviga verb används i singularformerna en trestavig stam som slutar på e och som medför vokalförkortning enligt uppställningen nedan, enkelt e före h försvinner som vanligt. I övriga former fogas ändelsen till den tvåstaviga konsonantstammen.

Jämnstaviga verb											
GRUPP I (-IE-)		GRUPP II (-OE-)		GRUPP III (-A-)		GRUPP IV (-E-)		GRUPP V (-E-)		GRUPP VI (-E-)	
a					(oe)		ie	i		oe	i
a							i	i		i	i
a		e		oe	(oe)	a	i	ie	oe	i	oe

Uddastaviga verb					
VOKALFÖRKORTNING FÖRE ANNAN KONSONANT ÄN J				VOKALFÖRKORTNING FÖRE J	
e → e	ie → e	oe → o	a → e	a → i	i → e

Omljud

Omljud förekommer i verbgrupperna I, II och IV, för gulmarkerade former i tabellen ovan. Nedan ges böjningsexempel för tredje person singular samt även tredje person plural för grupp IV som preciserar de förekommande omljuden.

Grupp I (-ie-)				Grupp II (-oe-)			
<i>Växling ie → a</i>				<i>Växling oe → e</i>			
OMLJUD	INFINITIV	STAM	3P SING	OMLJUD	INFINITIV	STAM	3P SING
i → æ	bissedh	bissie-	bæssa	æ → y	gæljodh	gæljoe-	gylje
e → a	vedtedh	vedtie-	vadta	a → o	darjodh	darjoe-	dorje
u → å	utnedh	utnie-	åtna	å → o	årrodh	årroe-	orre
ie → ea	giesedh	giesie-	geasa	ea → yö	tjeaodh	tjearoe-	tjyöre
ae → aa	maehtedh	maehtie-	maahta	aa → åå	gaatodh	gaatoe-	gååte
åe → åå	båtedh	båtie-	båata	åå → åå	tjåarvodh	tjåarvoe-	tjåårve
ue → ua	vuejnedh	vuejnie-	vuajna				

Grupp IV (-e-)			
<i>Växling e → a</i>		<i>Växling e → ie</i>	
OMLJUD	INFINITIV	STAM	3P SING
ï → æ	sijhtedh	sijhte-	sæjhta
a → a	barkedh	barke-	barka
o → å	jovkedh	jovke-	jåvka
ïe → ea	biejedh	bieje-	beaja
aa → aa	gaavnedh	gaavne-	gaavna
åa → åå	råakedh	råake-	råaka
oe → ua	doekedh	doeke-	duaka

Indikativ preteritum

Ändelser

Preteritumböjningens ändelser för person och numerus finns i två varianter, där skillnaden är om det finns ett inledande j eller inte. De framgår av tabellen nedan.

Lång ändelse				Kort ändelse			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
1P	-jim	-jimen	-jimh	1P	-im	-imen	-imh
2P	-jih	-jiden	-jidh	2P	-ih	-iden	-idh
3P	-ji	-jigan	-jin	3P	-i	-igan	-in

Lång och kort ändelse används enligt följande tabell.

Jämnstaviga verb						Uddastaviga verb
GRUPP I	GRUPP II	GRUPP III	GRUPP IV	GRUPP V	GRUPP VI	
Kort / Lång	Lång	Lång	Kort	Kort	Kort	Kort

Kort ändelse läggs hos jämnstaviga verb till stammen utan avslutande vokal medan vokalen behålls före den långa ändelsen. Kort ändelse i grupp I kan medföra omljud. Hos verb i grupp II och grupp III kan ändelsen förkortas till -j i 3p singular. Hos uddastaviga verb fogas den korta ändelsen till den tvåstaviga konsonantstammen. Diftongen ie i andra stavelsen hos uddastaviga verb kan i 3p singular förkortas till e.

Omljud

Omljud förekommer i preteritumböjningen endast när kort ändelse används på verb i grupp I med ie, ae, åe eller ue i första stavelsen. Omljudet gäller då formerna för alla numerus och personer.

Grupp I (-ie-)

Växling ie → i

	INFINITIV	STAM	PRET 3P SG
ie → ee	giesedh	giesie-	geesi
ae → ee	maehtedh	maehtie-	meehti
åe → öö	båtedh	båetie-	bööti
ue → öö	vuejnedh	vuejnie-	vööjni

Perfekt och pluskvamperfekt

De sammansatta tempusformerna perfekt och pluskvamperfekt bildas med hjälpverbet årrodh (lea-) böjt i presens respektive preteritum och perfekt participformen av huvud verbet, se vidare under **Infinita former** nedan.

Imperativ

Imperativ bildas med ändelserna i tabellen nedan. Hos jämnstaviga verb förekommer inga vokalväxlingar eller omljud. Hos uddastaviga verb används den trestaviga stammen med eventuell vokalförkortning i singular, annars används konsonantstammen. Ensamt e före h försvinner på vanligt vis. Formerna överensstämmer därmed med presensformerna förutom i singular i grupp I.

Jämnstaviga verb				Uddastaviga verb			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
2P	-h	-den	-de	2P	-h	-idien	-idie

Negerade former

Negerade former bildas med hjälp av negations verbet böjt i modus, tempus, person och numerus samt huvudverbets negationsform. Den senare bildas med ändelsen -h på verbets stam, den trestaviga stammen med eventuell vokalförkortning hos uddastaviga verb. Ensamt e före h försvinner på vanligt vis. För negationsverbets böjning i olika tempus och modus, se under **Oregelbundna verb** nedan.

Oregelbundna verb

Negationsverbet

Negationsverbet har följande indikativformer.

Presens				Preteritum			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
1P	im	ean	ibie	1P	idtjim	idtjimen	idtjimh
2P	ih	idien	idie	2P	idtjih	idtjiden	idtjidh
3P	ij	eakan	eah	3P	idtji	idtjigan	idtjin

I imperativ finns former dels för att uttrycka varning, dels för att uttrycka förbud.

Varning (olle-)				Förbud (aellie-)			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
2P	ollh	olleden	ollede	2P	aellieh	aelleden	aellede

Årrodh (lea-)

Verbet årrodh (lea-) har följande indikativformer.

Presens				Preteritum			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL
1P	leam	lean	libie	1P	lim	limen	limh
2P	leah	lidien	lidie	2P	lih	liden	lidh
3P	lea	lægän	leah	3P	lij	ligan	lin

Negationsformen är leah. Negerade preteritumformer av årrodh (lea-) består antingen av negationsverbet böjt i presens följt av årrodh (lea-) böjt i preteritum eller av negationsverbet böjt i presens följt av den speciella formen -lih.

Edtjedh

Verbet edtjedh böjs som verbgrupp IV utan omljud.

Infinita former

Perfekt particip

Verbets perfekt participform bildas med ändelserna -eme och -amme hos jämnstaviga resp. uddastaviga verb som läggs till stammen utan avslutande vokal respektive den tvåstaviga konsonantstammen. Omljud motsvarande presensböjningens 3p singular sker i verbgrupp I och II.

Gerundium

Verbets gerundiumform bildas med ändelsen -minie som fogas till verbstammen. Hos uddastaviga verb används trestavig stam med eventuell vokalförkortning.

Verbgenitiv

Verbgenitiv bildas med ändelsen -n som läggs till verbstammen för vissa verb som betecknar rörelse. Hos uddastaviga verb används trestavig stam med eventuell vokalförkortning.

SUBSTANTIV

Absolut deklination

Ändelser

Följande ändelser fogas till substantiv. Illativändelsen -n används till substantiv på -ie.

Jämstaviga substantiv			Uddastaviga substantiv		
	SINGULAR	PLURAL		SINGULAR	PLURAL
NOMINATIV	-	-h	NOMINATIV	-	-h
ACKUSATIV	-m	-ide	ACKUSATIV	-m	-idie
GENITIV	-n	-j	GENITIV	-n	-i
ILLATIV	-n / -se	-ide	ILLATIV	-asse	-idie
INESSIV	-sne	-ine	INESSIV	-isnie	-inie
ELATIV	-ste	-jste	ELATIV	-istie	-ijstie
KOMITATIV	-ine	-jgujmie	KOMITATIV	-inie	-igujmie
ESSIV		-ine	ESSIV		-inie

Vokalväxlingar och vokalförkortningar

Illativändelsen -n ger vokalväxling ie → a hos jämstaviga substantiv på -ie, växlingen medför i sin tur omljud. Hos jämstaviga substantiv på -oe sker vokalförkortning, antingen oe → o eller oe → e, den senare medför omljud. Vissa andra förändringar kan ske vid fogen mellan stam och ändelse, se mer nedan under **Böjningsmönster för jämstaviga substantiv**.

Uddastaviga substantiv har inga vokalväxlingar, men vokalen i andra stavelsen i former med trestavelsetakter, dit ärven substantivets grundform nominativ singular hör, kan vara förkortad. I former där första takten bildar en tvåsavelsetakt kan då en annan vokal framträda som är dold i grundformen och som inte kan härledas från denna. De möjliga förändringar som förekommer finns uppställda i följande tabell tillsammans med några exempelord.

Uddastaviga substantiv		
FÖRKORTNING	NOM. SG.	ILL. SG.
e ← ie	gierhtse	gierhtsasse
e ← a	daktere	daktarasse
e ← e	gaamege	gaamegasse
o ← oe	searome	searoemasse
o ← a (före v)	vuanove	vuanavasse
o ← o (före v)	laatjove	laatjovasse
u ← ie (före v)	åeruve	åerievasse
u ← u (före v)	galhkuve	galhkuvasse
i ← ie (före j)	tjaelije	tjaeliejasse
i ← i (före j)	gaaltije	gaaltijasse

Omljud

Omljud förekommer hos jämstaviga substantiv på -ie och -oe. I illativ singular hos substantiv på -ie blir det alltid omljud, för Nedan ges böjningsexempel som preciserar de förekommande omljuden.

Substantiv på -ie					Substantiv på -oe		
Växling ie → a			Växling ie → i		Växling oe → e		
NOM. SG.	OMLJUD	ILL. SG.	OMLJUD	KOM. SG.	NOM. SG.	OMLJUD	ILL. SG.
tjdtjie	i → æ	tjædtjan			bæhtoe	æ → y	byhtese
ledtie	e → a	ladtan			barkoe	a → o	borkese
buvrie	u → å	båvran			våhkoe	å → o	vohkese
giedtie	ie → ea	geadtan	ie → ee	geedtie	bealloe	ea → yö	byöllese
aehtjie	ae → aa	aahtjan	ae → ee	eehtjine	baakoe	aa → åå	bååkese
gåetie	åe → åå	gåatan	åe → öö	göötine	råantjoe	åå → åå	rååntjese
guelie	ue → ua	gualan	ue → öö	göölina			

Böjningsmönster för jämnstaviga substantiv

De jämnstaviga substantiven böjs enligt följande tabell där de är uppställda efter slutvokalen. Fetstil markerar stadväxling, färgad ruta markerar avvikande förändring. Siffrorna till höger hänvisar till anmärkningarna nedan.

Jämnstaviga substantiv							
	KASUS- ÄNDELSE	SUBSTANTIV PÅ -IE		SUBSTANTIV PÅ -OE	SUBSTANTIV PÅ -A	SUBSTANTIV PÅ -E	
NOM SG	-	gåetie		bealloe	aajja	vīhtse	1
ACK SG	-m	gåetiem		bealloem	aajjam	vīhtsem	1
GEN SG	-n	gåetien		bealloen	aajjan	vīhtsen	1
ILL SG	-n / -se	gåatan		beallose	byöllese	vīhtsese	2
INE SG	-sne	gåetesne		beallosne	aajjesne	vīhtsesne	3
ELAT SG	-ste	gåeteste		bealloste	aajjeste	vīhtseste	3
KOM SG	-ine	gåetine	göötine	beallojne	aajjine	vīhtsine	4
ESS	-ine	gåetine	göötine	beallojne	aajjine	vīhtsine	4
NOM PL	-h	gåetieh		bealloeh	aajjah	vīhtsh	1
ACK PL	-ide	gåetide	göötide	beallojde	aajjide	vīhtside	4
GEN PL	-j	gåetiej	gööti	bealloej	aajjaj	vīhtsi	5
ILL PL	-ide	gåetide	göötide	beallojde	aajjide	vīhtside	4
INE PL	-ine	gåetine	göötine	beallojne	aajjine	vīhtsine	4
ELAT PL	-jste	gåetijste	göötijste	beallojste	aajjijste	vīhtsijste	6
KOM PL	-jgujmie	gåetiejgujmie	göötigujmie	bealloejgujmie	aajjajgujmie	vīhtsigujmie	5

- I nominativ singular, genitiv singular och ackusativ singular sker inga förändringar i stammen. Detsamma gäller i nominativ plural men ensamt e i andra stavelsen försvinner före ändelsen -h. Fyrstaviga substantiv på -e kan ha en förkortad trestavig form i nominativ singular.
- I illativ singular används ändelsen -n för substantiv på -ie, vokalväxling ie → a sker och medför omljud. Till övriga substantiv används illativändelsen -se och andra stavelsens vokal förkortas a → e hos substantiv på -a och oe → o eller oe → e hos substantiv på -oe, den senare vokalförkortningen medför omljud.
- I inessiv singular och elativ singular bildas en trestavelsetakt och andra stavelsens vokal förkortas till o hos substantiv på -oe och till e hos övriga substantiv.
- I komitativ singular, essiv, ackusativ plural, illativ plural och inessiv plural smälter den andra stavelsens vokal samman med ändelsens i förutom hos substantiv på -oe där ändelsens i tillsammans med diftongen oe bildar oj. Hos substantiv på -ie finns både former helt utan omljud och former som kan medföra omljud.
- I genitiv plural smälter slutvokalen hos substantiv på -e samman med ändelsen -j och bildar -i. Detta kan också ske hos substantiv på -ie och kan då medföra omljud. I komitativ plural sker samma förändringar före -gujmie.
- I elativ plural förändras vokalen före ändelsen till o hos substantiv på -oe och till i för övriga. Hos substantiv på -ie finns variation med en form helt utan omljud och en form som kan medföra omljud.

Sammanställning av omljud i verb- och substantivböjningen

Växling ie → a

RAD 1 → 3

OMLJUD	VERBGRUPP I			SUBSTANTIV PÅ -IE	
	INFINITIV	STAM	PRES 3P SG	NOM SG	ILL SG
i → æ	bissedh	bissie-	bæssa	tjïdtjie	tjædtjan
e → a	vedtedh	vedtie-	vadta	ledtie	ladtan
u → å	utnedh	utnie-	åtna	buvrie	båvran
ie → ea	giesedh	giesie-	geasa	gïedtie	geadtan
ae → aa	mahtedh	mahtie-	maahta	aehtjie	aahtjan
åe → åå	båtedh	båtie-	båata	gåetie	gåatan
ue → ua	vuejnedh	vuejnie-	vuajna	guelie	gualan

Växling ie → i

RAD 1 → 6

OMLJUD	VERBGRUPP I			SUBSTANTIV PÅ -IE	
	INFINITIV	STAM	PRET 3P SG	NOM SG	KOM SG
ie → ee	giesedh	giesie-	geesi	gïedtie	geedtine
ae → ee	mahtedh	mahtie-	meehti	aehtjie	eehtjine
åe → öö	båtedh	båtie-	bööti	gåetie	göötine
ue → öö	vuejnedh	vuejnie-	vööjni	guelie	gööline

Växling oe → e

RAD 2 → 5

OMLJUD	VERBGRUPP II			SUBSTANTIV PÅ -OE	
	INFINITIV	STAM	PRES 3P SG	NOM SG	ILL SG
æ → y	gæljodh	gæljoe-	gylje	bæhtoe	byhtese
a → o	darjodh	darjoe-	dorje	barkoe	borkese
å → o	årrodh	årroe-	orre	våhkoe	vohkese
ea → yö	tjearodh	tjearoe-	tjyöre	bealloe	byöllese
aa → åå	gaatodh	gaatoe-	gååte	baakoe	bååkese
åa → åå	tjåarvodh	tjåarvoe-	tjåårve	råantjoe	rååntjese

Växling e → a

RAD 4 → 3

OMLJUD	VERBGRUPP IV		
	INFINITIV	STAM	PRES 3P SG
ï → æ	sijhtedh	sijhte-	sæjhata
a → a	barkedh	barke-	barkata
o → å	jovkedh	jovke-	jåvka
ïe → ea	biejedh	bieje-	beajata
aa → aa	gaavnedh	gaavne-	gaavnata
åa → åa	råakedh	råake-	råakata
oe → ua	doekedh	doeke-	duakata

Växling e → ie

RAD 4 → 1

OMLJUD	VERBGRUPP IV		
	INFINITIV	STAM	PRES 3P PL
ï → i	sijhtedh	sijhte-	sijhtieh
a → e	barkedh	barke-	berkieh
o → u	jovkedh	jovke-	juvkieh
ïe → ie	biejedh	bieje-	biejieh
aa → ae	gaavnedh	gaavne-	gaavnieh
åa → åe	råakedh	råake-	råekieh
oe → ue	doekedh	doeke-	duekieh